

Slika 4. Umjetno osjemenjivanje

Nakon što se sperma razrijedi pristupa se umjetnom osjemenjivanju ovaca (Slika 4.).

Umjetno osjemenjivanje ovaca zahtijeva posebnu obučenosť i organiziranost u ovčarskoj proizvodnji.

**POLJOPRIVREDNICI,
HRANITE SVOJE OVCE KVALITETNOM
HRANOM.
NJOME ĆETE DOBITI VEĆI BROJ
KVALITETNIJE JANJADI!**

Autor: DAMIR MATEJAŠ, dipl. inž. agr.

Odgovorni urednik: dr. sc. Ivan Katalinić
Grafička priprema: Zdravko Tušek, dipl. inž. agr.
Tisak: FiLeDaTa, Zagreb
Nakladnik:

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu
Kačićeva 9/III • 10 000 Zagreb
telefon: (01) 48 82 700 • fax: (01) 48 82 701
e-mail: hzpss@hzpss.hr
http://www.hzpss.hr

Za detaljnije informacije obratite se savjetniku HZPSS

HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU

PRIPREMA ZA RASPLOD I PRIPUST OVACA

Prije pripusta ovaca, janjad moramo odbiti od ovaca da bi ovce zasušile. Ovce koje smo muzli prestajemo musti. To treba provesti 6 do 8 tjedana prije planiranog pripusta.

Svrha je tog postupka da se ovce zasuše te pripreme za oplodnju.

Nakon što se pristupilo zasušivanju ovaca, potrebno je provesti klasiranje ovaca.

Stare i bolesne ovce potrebno je izlučiti iz rasploda te ih zamijeniti šilježicama.

POBOLJŠANA ISHRANA ILI FLUSHING METODA

Ovce koje su u mužnji, odnosno dojenju janjadi smršavile, potrebno je odvojiti od ostalih ovaca na pašnjak koji je namijenjen za njihovu ispašu.

Ti pašnjaci moraju biti kvalitetni u botaničkom sastavu, s dovoljnim porastom kvalitetne zelene krme.

Najbolji su pašnjaci zasijani djetelinsko-travnim smjesama. Ovce na njima moraju imati dovoljno paše, koja će ih, za vrijeme pripreme, dovesti u rasplodnu kondiciju, koja podrazumijeva i dobivanje na težini 3 do 5 kg, ovisno o pasmini i tjelesnoj masi nakon završetka laktacije.

Ako ne možemo omogućiti ispašu ovaca na kvalitetnim pašnjacima, potrebno je provesti poboljšanu hranidbu koncentriranim krmivima, odnosno žitaricama.

Ovcama dajemo 200 do 400 g koncentriranih krmiva koja imaju istu namjenu kao i kvalitetna paša.

Od žitarica se daje najčešće kukuruza, ječma i zob, odnosno njihova mješavina. Poželjno je da omjer bude podjednak, tj. 49 % kukuruza i 49 % zobi ili 32 % kukuruza, 33 % ječma i 33 % zobi, uz 2 % vitaminsko-mineralnih dodataka. Poželjno je da ta smjesa bude mljevena kako bi se mogla dobro izmiješati.

Poboljšanom hranidbom postiže se:

- ovce se dovodi u rasplodnu kondiciju;
- ovce dobijaju na težini;
- mrkanje je ovaca intenzivnije;
- ovce budu oplođene u kraćem roku;
- postiže se veća plodnost i do 20 %;
- manji je broj ponovnih tjeranja.

Ovnove također moramo pripremiti za pripust.

Treba ih odvojiti u zasebne boksove, hraniti ih kvalitetnim krmivima, po mogućnosti krmnim smjesama za janjad ili samo zoblju uz dodatak vitaminsko-mineralnih smjesa.

Potrebno je 1 do 1,5 kg smjese odnosno zobi, ovisno o veličini i kondiciji ovna.

Ako nabavljamo novog ovna, moramo ga nabaviti 6 do 8 tjedana prije planiranog pripusta da bi se privikao na novu sredinu.

U protivnom ćemo dobiti ovna koji neće htjeti skakati zbog promjene sredine u kojoj je prethodno bio.

PRIPUST (OSJEMENJIVANJE) OVACA

Pripust, odnosno osjemenjivanje može biti prirodno (Slika 1.) ili ovce možemo umjetno osjemeniti.

Slika 1. Prirodni pripust

Prirodni pripust može biti divlji, klasni, haremski i pripust iz ruke.

Divlji pripust

Divlji pripust podrazumijeva pripust ovaca u velikim stadima, kad su u njima dva ili više ovnova. U takvu pripustu ne znamo koji je ovan oplodio koju ovcu, a ni datum oplodnje.

Na jednog ovna dolazi 40 do 50 ovaca.

Klasni pripust

Klasni pripust provodi se tako da ovce podijelimo u stada u kojima su ovce podjednake proizvodnih svojstava. U stada se puštaju ovnovi kojima želimo popraviti pojedina svojstva, veću porodnu masu janjadi, finoću vlakana, dužinu pramenova, brži prirast.

U stada se puštaju dva ili više ovnova.

Na jednog ovna dolazi 40 do 50 ovaca. U tom načinu pripusta također ne znamo koji je ovan oplodio koju ovcu, a ni datum oplodnje.

Haremski pripust

Haremski pripust podrazumijeva odvojena stada veličine 40 do 50 ovaca (Slika 2.), u koja se pušta jednog ovna. U takvu pripustu ne znamo kada je koja ovca oplodjena.

Slika 2. Haremsko držanje ovaca

Pripust iz ruke

Pripust iz ruke podrazumijeva kontrolirani pripust ovaca. Ovnovima probačima, najčešće mladim ovnovima, s povezom oko trbuha na kojem je boja, otkrivamo ovce koje se tjeraju.

Prilikom skoka ovna probača na ovcu koja se tjera na njezinim leđima ostaje boja. Ovca se izdvaja iz stada i pripušta pod određenog ovna. Taj pripust provodi se ujutro i poslije podne.

Nakon što ovca bude oplodjena, upisuje se datum osjemenjivanja. Nakon 34 dana u stado se puštaju ovnovi koji će oploditi ovce koje su ostale neoplođene. Jedan ovan u sezoni može oploditi 70 do 80 ovaca.

Umjetno osjemenjivanje

Umjetno osjemenjivanje podrazumijeva oplodivanje ovaca razrijeđenom spermom koja se uzima od najkvalitetnijih ovnova određenim priborom, (Slika 3.) namijenjenih za umjetno osjemenjivanje.

